

## **Wstępne informacje o projekcie LIFE**

### **Wyjaśnienie zmiany zakresu projektu:**

W ramach działań przygotowawczych do realizacji przedsięwzięcia w ramach programu LIFE, przeprowadzono cykl spotkań roboczych z przyrodnikami z terenu objętego zakładanym projektem. Pierwotna koncepcja obejmowała złożenie wniosku w ramach Podprogramu na rzecz środowiska, priorytet Przyroda i różnorodność biologiczna. Wniosek musiałby się jednak koncentrować na ochronie obszarów Natura 2000, które na terenie planowanego obszaru projektu występują w bardzo ograniczonym zakresie. Wynika to z następujących zapisów wytycznych:

LIFE Nature and Biodiversity: Provides financial support for the preparation of a proposal for an Integrated Project in order to implement a Priority Action Framework (PAF). Priorytetowe Ramy Działań w zakresie finansowania sieci Natura 2000 (ang. Prioritised Action Framework – dalej „PAF”), jest to dokument opracowywany przez wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej - na podstawie art. 8 Dyrektywy siedliskowej - do przesłania Komisji Europejskiej szacunkowych danych dotyczących współfinansowania przez UE działań, które państwo członkowskie uznaje za niezbędne do wdrożenia i utrzymania sieci obszarów Natura 2000.

W konsekwencji, zasadna jest zmiana na Podprogram na rzecz klimatu. Wymagane jest jednak wpisanie się w istniejący dokument strategiczny, którym w tym wypadku mógłby być Strategiczny Program Adaptacji do zmian klimatu 2020-2030 (SPA 2020-2030) lub jego aktualizacja (jeżeli powstanie do czasu złożenia wniosku głównego), a także – w ujęciu regionalnym – Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Projekt będzie zlokalizowany na obszarze Subregionu Zachodniego i będzie obejmował strefy o odmiennych uwarunkowaniach naturalnych oraz odmiennej historii przekształcania krajobrazu i odmiennych, dominujących formach użytkowania terenu – strefa leśna, rolnicza, Dolina Odry, przekształcona przez górnictwo oraz strefa silnie zurbanizowana. Finalny zasięg projektu oraz jego szczegółowy zakres zostaną jednak ustalone w toku prac przygotowawczych do złożenia wniosku wstępnego.

### **Podstawowe informacje na temat Programu LIFE:**

Program LIFE – instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska w tym przyrody.

**Cel główny projektu:**

Kompleksowe działania na rzecz ograniczania skutków zmian klimatycznych na terenie południowo-zachodniej części województwa śląskiego poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, przywracanie walorów przyrodniczych i odtwarzanie różnorodności biologicznej oraz wykorzystanie obszarów przemysłowych jako rezerwuaru bioróżnorodności.

**Cele szczegółowe:**

1. Stworzenie wieloletniego, strategicznego programu adaptacji do zmian klimatu dla rejonu objętego projektem.
2. Aktywizacja biologiczna powiązana z rozwojem gospodarczo-turystyczno-rekreacyjnym.
3. Przygotowanie i wdrożenie dobrych praktyk na szeroką skalę.
4. Złagodzenie amplitudy pomiędzy okresami suszy i gwałtownych deszczy.
5. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej w miastach.
6. Zwiększenie % powierzchni zielonej na terenach zurbanizowanych.
7. Ograniczenie problemu wysp ciepła stanowiących główne wyzwanie w miastach.

**Zakładany budżet:**

Zakładany budżet projektu wynosi około 80 – 100 mln zł. Zgodnie z dokumentami programowymi LIFE wnioskodawcy mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Komisji Europejskiej na realizację projektów w wysokości standardowo do 60% kosztów kwalifikowanych. W przypadku otrzymania dofinansowania na przedmiotowy projekt planuje się następnie ubiegać o sfinansowanie 35% kosztów kwalifikowanych wnioskodawcy z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wkład własny ponoszą wszyscy Partnerzy (każdy minimum 1 euro), przy czym udział Województwa Śląskiego obejmie pozostałą kwotę do osiągnięcia wymaganych 5% kosztów kwalifikowanych.

**Czas realizacji:**

Zazwyczaj projekty dużej skali w ramach programu LIFE trwają około 5-6 lat, jednak jest to okres, który w uzasadnionych przypadkach może ulec wydłużeniu (szczególnie w przypadku bardzo złożonych, rozbudowanych przedsięwzięć).

**Partnerzy projektu:**

Tzw. *Projekty zintegrowane* w ramach programu LIFE oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną strategię lub plany na rzecz ochrony środowiska lub klimatu, wymagane przez określone unijne przepisy i z tego względu beneficjentami tych projektów są głównie podmioty publiczne.

- Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
- Partner koordynujący: Związek Gmin i Powiatów Województwa Śląskiego

- Proponowani Partnerzy towarzyszący (krajowi):
  - o Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
  - o Park Śląski w Chorzowie,
  - o Śląski Ogród Botaniczny,
  - o Politechnika Śląska,
  - o Śląska Organizacja Turystyczna,
  - o Ministerstwo Środowiska,
  - o Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
  - o Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich,
  - o Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach (rola konsultanta),
  - o Jednostki Samorządu Terytorialnego z terenu objętego działaniami w ramach projektu.

**Projekt będzie miał charakter międzynarodowy**, gdyż projekty tego typu są bardzo pozytywnie postrzegane w programie LIFE i otrzymują dodatkowe punkty ze względu na zwiększoną europejską wartość dodaną przedsięwzięcia.

Partnerzy międzynarodowi:

- o Kraj Morawsko-Śląski (Czechy).

#### **Korzyści z realizacji projektu:**

- realna ochrony przyrody i bioróżnorodności,
- nowe podejście do ochrony zasobów przyrodniczych dzięki czemu może wywołać dodatkowe zainteresowanie oceniających, dzięki znacznej wartości dodanej i możliwościom przyszłej implementacji rozwiązań w innych lokalizacjach,
- projekt będzie spójny z działaniami na rzecz ochrony klimatu, które zdominują działania prośrodowiskowe w nadchodzących latach,
- projekt stworzy nowy model rewitalizacji przyrodniczej terenów przemysłowych dzięki czemu wpisuje się w założenia nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021 – 2027,
- dzięki innemu podejściu do definiowania zasobów i walorów przyrodniczych niż w wariantcie tradycyjnym, możliwe będzie włączenie w przedsięwzięcie znacznie szerszej grupy gmin, niż w przypadku podejścia tradycyjnego, uwzględniającego tylko gminy o wysokich lub ponadprzeciętnych walorach przyrodniczych, wg. tradycyjnych, obowiązujących definicji.

**Planowane działania fazy wstępnej (przygotowawczej):**

*Faza wstępna obejmuje działania do momentu złożenia zarysu projektu w celu wstępnej weryfikacji przez Komisję Europejską.*

- zdefiniowanie obszaru objętego projektem (terytorium);
- określenie kluczowego problemu oraz działań (zakres projektu) umożliwiających jego rozwiązanie;
- przygotowanie założeń merytorycznych i budżetu do projektu głównego.

**Zakładany harmonogram działań związanych z projektem LIFE:**

- 2 kwietnia 2020: uruchomienie naboru;
- 6 października 2020: złożenie wniosków wstępnych;
- listopad 2020: preselekcja wniosków wstępnych i zaproszenie do złożenia pełnych wniosków;
- marzec 2021: złożenie pełnych wniosków;
- czerwiec/lipiec 2021: weryfikacja pełnych wniosków oraz informacja na temat wyników;
- październik 2021: podpisanie umów i rozpoczęcie projektów.